

## SLAM'DA HAYÂ (EDEP)

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ  
وَيَحْفَظُوا أَرْوَاحَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ  
خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

### De erli Müslümanlar!

Hayâ; utanma, çekinme, ar, edep, namus, iffet, Allah korkusuyla günahattan kaçınmaktır.(1) Bir di er ifadeyle; nefsin, çirkin davranı lardan rahatsız olup onları terk etmesidir. Edebe aykırı davranı lar meydana gelince kalbin ıstırap duymasıdır.

### Aziz Karde lerim!

Hayâ, ki iye fazilet yollarını gösterir. Edep ve hayâdan mahrum olan insan, her türlü i renç i e giri ir. Toplumun geli mesi, utanma duygusunun canlı bir ekilde aralarında yaygınla masıyla yakından ilgilidir. Utanma duygusunu kaybetmi insanı merhum Mehmet Akif ERSOY ö yle ifade ediyor:

“Hayâ sıyrılmı inmi , öyle yüzüzlük ki her yerde;  
Ne çirkin yüzler örtermi , me er o incecik perde,”

### De erli Mü'minler!

Haya ile hayat arasında yakın ili ki söz konusudur. Hayat, ölümün zıddıdır. Dirilik ve canlılık manasına gelir. nsanın maddi yönüyle ilgilidir. Hayâ da, insanın manevi canlılı nı ve dirili ini temin eden

can damarı gibidir. Bu bakımdan insanın hayâsı, ruhu ve can damarı kadar önemlidir. Bunun için Hz. Peygamber (sav) “Her dinin bir ahlakı vardır. slam'ın ahlakı da hayâdır.” (2) buyurmu lardır.

### Aziz Müminler!

Hayâ ile iman arasında da önemli bir irtibat vardır. Peygamber Efendimizin u hadisi bu ili kinin anlamlı bir ifadesidir. “manın en üst derecesi La ilahe illallah demektir. En alt derecesi de geçenlere z arar verecek eyleri yoldan gidermektir. Haya da imandan bir ubedir.”(3)

### De erli Karde lerim!

nsan; sa duygusu, inancı ve hayâ duygusu ile nefis ve eytanın kötü telkinleri arasında mücadele halindedir. Allah inancı sa lam ve hayâ duygusunu yitirmeyen insan, iyilik ve güzelliklere yönelir. Kötülük ve haramlardan uzak durur. Hutbemi ba larken okudu um ayetle bitiriyorum. “Mü'min erkeklere söyle, gözlerini haramdan korusunlar. ffet ve namuslarını muhafaza etsinler.” (4)

1- emsettin Sami, Kamus-u Türki, I, 194  
2-Malik, Hüsnü'l-huluk,II,905  
3-Müslim, man, 58  
4-Nur, 30